

Alyxoria ochrocheila

Orangepudrad klotterlav



NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
A2bc+3bc+4bc

Klass: *Arthoniomycetes*, **Ordning:** *Arthoniales*, **Familj:** *Lecanographaceae*, **Släkte:** *Alyxoria*, **Art:** *Alyxoria ochrocheila* - orangepudrad klotterlav (Nyl.) Ertz & Tehler **Synonymer:** *Opegrapha rubescens* Sandst., *orange klotterlav*, *Opegrapha ochrocheila* Nyl.

Kännetecken

Denna klotterlav har en mycket tunn till insänkt gråvit bål. Apothecierna är 0,5–1,2(–2,5) × 0,25–0,4 mm, svarta, något upphöjda, oftast smala och enkla till sparsamt grenade. Disken är oftast smal, vanligen med orange pruina som reagerar K+ purpur. Sporerne är 4-celliga och 14–16 × 3–4,5 µm och konidier 12–20 × ca 1 µm. Om orange pruina saknas krävs test av hymeniet med jod (hymenium i övre delen I+ blått, i nedre delen I+ rött) eller att man mäter konidierna. Klotterlav *Opegrapha varia* liknar *O. ochrocheila* men har 4–6-celliga sporer och ofta gul (K–) pruina på apothecierna. Växtklotterlav *Opegrapha culmigena* har liksom *O. ochrocheila* 4-celliga sporer men kortare konidier och I+ rött hymenium.

Utbredning och status

Arten var fram till början av 1990-talet förbisedd och bara känd från några få lokaler. Nu är den emellertid bättre känd och fynd finns från Skåne till Bohuslän och Uppland. Längs ostkusten är den kustbunden. Totalt är ca 300 lokaler kända, men på varje lokal växer arten oftast bara på ett eller ett par träd. Orangepudrad klotterlav är även känd från Danmark (rödlistad som hänsynskrävande), Norge, Väst- och Centraleuropa samt Kanada. Även på Brittiska öarna är arten starkt hotad.

Ekologi

Orangepudrad klotterlav växer främst på ved av bok men arten går även över på bark. Fynd har gjorts även på andra trädslag, t.ex. avenbok, ek, ask, klibbal, lönn, lind, en och björk. Arten förekommer mest i fuktiga och skuggiga, slutna skogar, raviner och branter, oftast på mycket gamla, helt eller delvis döda träd med blottad ved. Den kan även finnas på lite öppnare lokaler men är bunden till skog och lövängar med lång kontinuitet. I Mellansverige växer den i gamla ädellövsskogar med hög luftfuktighet vid basen av lövträd. Arten växer ofta tillsammans med flera andra rödlistade lavar. I Västergötland och på Brittiska öarna har enstaka fynd gjorts på sten.

Hot

Den typ av lokaler som orangepudrad klotterlav växer på försvinner i rask takt. Lämpliga äldre lövträd nyskapas också endast i begränsad omfattning.

Åtgärder

På lokaler med arten får inte ljus- och fuktighetsförhållanden ändras eller den skogliga kontinuiteten brytas.

Litteratur

Arup, U. & Ekman, S. 1997. Presentation av arterna. I: Arup, U., Ekman, S., Kärnefelt, I. & Mattsson, J.-E. (red.), Skyddsvärda lavar i sydvästra Sverige. SBF-förlaget, Lund. Fritz, Ö. 1998. Nya och intressanta lavfynd från södra Sverige, särskilt Halland. *Graphis Scripta* 9: 11–14.

Författare

Ulf Arup 1999. © ArtDatabanken, SLU 2005.